

Coimisiún na Scrúduithe Stáit

An Ardteistiméireacht 2025

**Aistriúchán
Ar Scéim Mharcála**

Liotuáinis

Ardleibhéal

Nóta do mhúinteoirí agus do dhaltáí faoi úsáid scéimeanna marcála foilsithe

Níl sé i gceist go mbeidh scéimeanna marcála atá foilsithe ag Coimisiún na Scrúduithe Stáit ina ndoiciméid aonair. Is acmhainn riachtanach iad le haghaidh scrúdaitheoirí a gcuirtear oiliúint orthu maidir le léirmhíniú ceart a fháil ar an scéim agus cur i bhfeidhm ceart na scéime. Is éard atá i gceist leis an oiliúint seo, i measc nithe eile, samplaí d'obair dhaltáí a mharcáil agus na marcanna a bhronntar a phlé, chun cur i bhfeidhm ceart na scéime a shoiléiriú. Ina dhiaidh sin déanann na Scrúdaitheoirí Comhairleacha monatóireacht ar obair na gceartaitheoirí chun cur i bhfeidhm comhsheasmhach agus cruinn na scéime marcála a chinntiú. Déanann an Príomhscrúdaitheoir maoirseacht ar an bpróiseas seo, le cabhair ó Phríomhscrúdaitheoir Comhairleach de ghnáth. Is é an Príomhscrúdaitheoir an t-údarás deiridh maidir le cé acu ar cuireadh an scéim mharcála i bhfeidhm i gceart ar aon phíosa oibre iarrthóra nó nár cuireadh.

Is dréachtdhoiciméid iad scéimeanna marcála. Cé go n-ullmhaítear dréachtscéim mharcála roimh an scrúdú, ní chuirtear an scéim i gcrích go dtí go gcuireann ceartaitheoirí i bhfeidhm í ar obair iarrthóirí agus go mbailítear an t-aiseolas ó na ceartaitheoirí go léir agus go ndéantar é a mheas maidir leis an réimse iomlán freagraí ó iarrthóirí, maidir le leibhéal iomlán deacrachta an scrúdaithe agus maidir leis an ngá le comhsheasmhacht a chaomhnú ó thaobh caighdeáin de ó bhliain go bliain. Tá an scéim deiridh ar fáil sa doiciméad foilsithe sin, de réir mar a cuireadh i bhfeidhm í ar obair na n-iarrthóirí go léir.

I gcás scéimeanna marcála a chuimsíonn réitigh shamplacha nó freagraí samplacha, is fiú a thabhairt faoi deara nach bhfuil sé i gceist go mbeidh siad uileghabhálach. D'fhéadfadh leaganacha difriúla nó malartacha a bheith inghlactha freisin. Ní mór do scrúdaitheoirí gach freagra a mheas de réir a bhfiúntais, agus moltar dóibh dul i gcomhairle lena Scrúdaitheoirí Comhairleacha i gcás amhrais.

Scéimeanna Marcála sa Todhchaí

Ba chóir go seachnaítear aon tuairimí faoi scéimeanna marcála sa todhchaí, más tuairimí bunaithe ar scéimeanna ón am atá thart iad. Cé go bhfuil na bunphrionsabail mheasúnachta mar an gcéanna, d'fhéadfadh sé go mbeadh athrú ar na sonraí a bhaineann le marcáil cineál faoi leith ceiste i bhfianaise fheidhm na ceiste sin sa scrúdú trí chéile in aon bhliain ar leith. Tá an fhreagracht ar an bPríomhscrúdaitheoir in aon bhliain ar leith cinneadh a dhéanamh ar conas is fearr a chinntiú go mbeidh measúnú cóir agus cruinn ar obair iarrthóirí agus chun a chinntiú go mbeidh comhsheasmhacht ann maidir le caighdeán an mheasúnaithe ó bhliain go bliain. Dá réir sin, d'fhéadfadh sé go mbeadh athrú ar ghnéithe den struchtúr, mionsonraí agus cur i bhfeidhm na scéime marcála maidir le scrúdú faoi leith ó bhliain amháin go bliain eile gan fógra.

Agus an scéim mharcála á léamh is cóir na pointí a leanas a chur san áireamh:

- Maidir le gach roinn den scrúdú níor chóir a mheas nach féidir glacadh le haon fhreagra ach amháin na freagraí a thugtar ar an scéim mharcála. Is féidir glacadh le nathanna cainte, frásaí agus focail eile atá ar comhchiall leis na cinn atá ar fáil ar an scéim mharcála fhoilsithe chomh maith.
- Braitheann na mionsonraí a theastaíonn in aon fhreagra ar an gcomhthéacs agus ar an gcaoi a gcuirtear an cheist, agus ar an líon marcanna atá ar fáil don fhreagra ar an scrúdpháipéar. D'fhéadfadh riachtanais agus leithdháileadh na marcanna athrú ó bhliain go bliain, dá réir sin.
- Caithfear focail, nathanna cainte nó frásaí a úsáid i gceart i gcomhthéacs agus níor cheart iad a bhréagnú, agus más léir go n-úsáidtear go mícheart iad nó go mbréagnaítear iad, ní féidir na marcanna a thabhairt.
- Mar riail ghinearálta, más ann d'amhras faoi bhailíocht aon fhreagra, ní mór do scrúdaitheoirí dul i gcomhairle lena scrúdaitheoir comhairleach sula mbronntar marcanna.

Nótaí mínithe a úsáidtear sa mharcáil

Ní thugtar nótaí mínithe sna freagraí uile

Nóta Mínithe	Brí
✓	Ceart
——	Earráid(i) teanga/gramadaí
~~~~~	Doiléir
SMM	Scéim Mharcála Mhionathraithe curtha i bhfeidhm
^	Easnamh
—	Níor freagraíodh an cheist
[...]	Ábhar neamhábhartha
{ ... }	Freagraí tugtha sa teanga mhícheart

Freagraí tugtha sa teanga mhícheart m.sh. freagraí as Gaeilge/as Béarla nuair atá an Liotuáinis de dhíth nó freagraí i Liotuáinis nuair atá Ghaeilge/Béarla de dhíth – **bronn 50%** de na marcanna.

Breisábhar **-1 mharc.**

ROINN A Léamhthuisicint (100 Marc)

Freagair Léamhthuisicint 1 agus 2

Léamhthuisicint 1 / Pirma užduotis

Atsakykite į klausimus nuo (a) iki (i) lietuviškai.

(a) Kodėl pasakotojui vyrų komandoje buvo per sunku? Parašykite **dvi** detales. **6 mharc**

Dhá cheann ar bith de:

- Buvo pora tokių žaidėjų, kurių jis nepavydavo
- Atšoka nuo kitų žaidėjų kaip obuolys / skiedra
- Vyrų buvo / yra greitesni / stipresni
- „Prisiliečiu prie kamuolio ir guliu“
- Tarp vyrų nebuvo nė vieno, kurį pasakotojas galėjo nustumti į nuošalę
- Jis nebuvo pakankamai stiprus / didelis / sunkus
- Jo svoris buvo per mažas
- Jam niekas nedavė kamuolio
- Jam nesiseka išlaikyti kamuolį
- Jis jaučiasi nematomas
- Jo šansai gerai pasirodyti sumažėja

(b) Raskite ir nurašykite posakį, kuris reiškia „*nedidelė problema*“. (1 dalis) **4 mharc**

- Pusė bėdos

(c) Kokie jausmai apima pasakotoją, kai jis gauna kamuolį? (1 dalis) **4 mharc**

- Pasididžiavimas
- Dėkingumas

(d) Ko per porą savačių treniruočių išmoko pasakotojas? Parašykite **dvi** detales. (2 dalis)

4 mharc

- Pralįsti į priekį
- Griebti per kelius
- Pradėjo priprasti prie kitokių greičių ir svorių

(e) Kaip pasikeitė pasakotojo nuomonė apie save kai sužinojo, kad važiuoja į varžybas Lenkijoje? (3 dalis) **4 mharc**

Ceann ar bith de:

- Pakilo jo pasitikėjimas savimi
- Suprato, kad yra neblogesnis už kitus
- Suprato, kad yra toks pat geras kaip kiti
- Pasijuto toks pat geras / geresnis nei klasės draugai
- Pasijuto pats geriausias savo mokykloje
- Pasijuto šaunus / šauniasias

- (f) Kada pasakotojas atvažiuoja į Lenkiją? (2 dalis) 4 mharc
- Vakare
- (g) Vyrų komandoje pasakotojas žaidžia centre. (2 dalis) 4 mharc
- Neteisingai
- (h) Iš ko žinome, kad varžybų metu yra šalta? Parašykite dvi detales. (2 ir 3 dalys) 6 mharc
- Varžybos vyksta žiemą
  - Pasakotojas turi lakstyti, kad apšiltų
  - Jo rankos sušąlusios / stingsta / dreba
  - Raumenys šalti
  - Kojos kaip medinės
  - Atrodo, kad Antarktidoje žaidžia
- (i) Kokios yra pasakotojo užduotys varžybų metu? Parašykite dvi detales. (3 dalis) 4 mharc

Dhá cheann ar bith de:

- Gynyba
- Nesuklysti gynyboje
- Nepraleisti nei vieno žmogaus iš priešininkų komandos
- Nenuvilti komandos draugų
- Perduoti kamuolį vienam iš saviškių
- Kamuolį perduoti tiksliai
- Padaryti taiklų pasą

Freagair ceist (j) i nGaeilge.

- (j) Téann an scéalai i dtaithí go maith ar chúinsí deacra. An aontaíonn tú leis sin? Pléigh. Bíodh tagairtí don téacs agat mar thacaíocht le do fhreagra. (Freagair i nGaeilge, dhá phointe, thart ar 50 focal san iomlán)

(2 × 5 mharc)

Ní mór d'iarrthóirí aon cheann de na sonraí seo a leanas a phlé agus a dtuairimí féin a thabhairt.

Mura dtugtar tuairim, bronn 3 mharc.

Gan aon tagairt don téacs – lúide 1 mharc

- AONTAÍM. Éiríonn sé cleachta le beith ag rith níos tapúla, forbraíonn sé straitéisí chun na hiomaitheoirí a dhíchumasú agus lámh an uachtair a fháil orthu. Mothaíonn sé go maith faoi féin i ndiaidh an cuireadh chun imirt sa Pholainn a fháil. Srl.
- NÍ AONTAÍM. Ní fhaigheann sé an liathróid. Titeann sé síos go minic fós, mothaíonn sé go bhfuil sé dofheicthe, cuirtear ar an taobh é. Tá eagla air roimh an gcóitseálaí agus roimh bhaill eile den fhoireann. Srl.

Léamhthuisint 2 / Antra užduotis

Atsakykite į klausimus nuo (a) iki (i) **lietuviškai**.

(a) Kas kiek metų organizuojama Dainų ir šokių šventė Lietuvoje? **(1 dalis)** **4 mharc**

- Kas ketverius metus / kartą per 4 metus

(b) Ką sužinome apie pirmąją Dainų šventę? Parašykite **dvi** detales. **(1 dalis)** **4 mharc**

Dhá cheann ar bith de:

- Vyko 1924 metais
- Vyko Kaune
- Buvo vadinama „Dainų diena“
- Joje dainavo tik chorai
- Dalyviai šventei ruošėsi savo lėšomis
- Dalyviai turėjo atvykti patys / už savo pinigų
- Traukinio bilietas kainavo pigiau
- Choristai į šventę rinkosi traukiniais / garlaiviais / pėsčiomis

(c) Pagal kokią dainą pavadinta 2024 metų šimtmečio dainų ir šokių šventė? **(1 dalis)** **4 mharc**

- Kur giria žaliuoja

(d) Jolita gyvena Lietuvoje. **(2 dalis)** **4 mharc**

- Neteisingai

(e) Kas Jolitos dukterims Dainų ir šokių šventėje paliko didžiausią įspūdį? **(2 dalis)** **5 mharc**

- Šokių diena
- Devynių tūkstančių šokėjų jūra

(f) Kam Jolita pasakojo apie Dainų ir šokių šventę? **(2 dalis)** **4 mharc**

- Dukros pradinės mokyklos Romoje bendruomenei
- Mokiniais / vaikams / pradinukams ir mokytojams
- Dukros bendraklasiams

(g) Kaip daina „Kur giria žaliuoja“ veikia žmones? Parašykite **dvi** detales. **(3 dalis)** **6 mharc**

- Kūnas nueina šiurpais
- Ima tekėti / kaupiasi ašaros
- Ji visada užkabina
- Ji sujaudina žmones
- Jos klausant / dainuojant keičiasi širdies ritmas

(h) Koks buvo Agnė ir jos tėtį globojęs šveicaras? Parašykite **dvi** detales. **(3 dalis)** **4 mharc**

Dhá cheann ar bith de:

- Vyresnio amžiaus
- Labai griežtas
- Emocionalus / jautrus

(i) Raskite ir parašykite **vieną** galininko linksnio daiktavardį. (3 dalis)

5 mharc

Ceann ar bith de:

- Magija
- Šveicarija
- Kartą
- Dainą
- Klausimą

Freagair na ceisteanna (j) agus (k) i nGaeilge.

(j) Tugann ceol mórélímh agus féilte rince daoine le chéile. An aontaíonn tú leis sin? Pléigh. Bíodh tagairtí don téacs agat mar thacaíocht le do fhreagra.

5 mharc

Ní mór d'iarrthóirí aon cheann de na sonraí seo a leanas a *phlé* agus a dtuairimí féin a thabhairt.

Mura dtugtar tuairim, bronn 3 mharc.

Gan aon tagairt don téacs – lúide 1 Mharc

- Is sampla maith í Féile Amhránaíochta agus Damhsa na Liotuáine
- Taistealaíonn daoine ón Liotuáin agus ar fud an domhain chun páirt a ghlacadh san fhéile
- Bíonn daoine ag canadh agus ag damhsa ag an am céanna agus bíonn dlúthchaidreamh eatarthu
- Bíonn páirt ag daoine go mothúcháinach, m.sh. bíonn siad ag caoineadh agus iad ag canadh nó ag éisteacht le hamhrán
- Bíonn na mothúcháin chéanna ag daoine le chéile, tugann sé daoine le chéile

Srl.

(k) Creideann Jolita go bhfuil mórán nithe ar féidir leis an Liotuáin a bheith bródúil astu. An aontaíonn tú léi? Pléigh. Bíodh tagairtí don téacs agat mar thacaíocht le do fhreagra.

5 mharc

Ní mór d'iarrthóirí aon cheann de na sonraí seo a leanas a *phlé* agus a dtuairimí féin a thabhairt.

Mura dtugtar tuairim, bronn 3 mharc.

Gan aon tagairt don téacs – lúide 1 mharc

- Tá an Fhéile Amhránaíochta agus Damhsa uathúil
- Tá an Fhéile ar siúl ó 1924 i leith
- Glacann Liotuánaigh ó gach cearn den domhan páirt
- Tá sí ar liosta oidhreachta cultúrtha UNESCO

Srl.

ROINN B: OB AIR SCRÍOFA (80 marc)

Marcáil an t-ábhar agus teanga / friotal astu féin

- Tabhair marcanna don ábhar ar dtús; Ní bhronntar aon mharcanna ar fhaisnéis/ábhar nach mbaineann le hábhar.
- Bain úsáid as lúibíní cearnóga chun ábhar neamhábhartha a chur i leataobh [...]; ná bíodh sé san áireamh agus an teanga á meas.
- Ní bhronnfar aon mharc ar theanga sa chás go bhfuil freagraí go hiomlán neamhábhartha nó gan aon ábhar fiúntach a bheith iontu.
- Agus an teanga á marcáil, glac le peirspictíocht dhomhanda den teanga chun obair an iarrthóra a shuí sa chatagóir is feiliúnaí.

GREILLE MHARCÁLA

Ábhar agus Cumarsáid	C. 3 agus 4 15 mharc	C. 5 10 marc
BARR - Cuirtear an tasc/na tascanna i gcrích go maith nó go sármhaith - Ardleibhéal comhleanúnachais téacs - Argóinteacht shoiléir - An tasc cumarsáide críochnaithe go hiomlán - Gan aon/mórán ábhar neamhábhartha - Gan mórán botúin sa tsainréim teanga	11 – 15	8 – 10
LÁR - Cuirtear an tasc i gcrích go sásúil - Leibhéal réasúnta comhleanúnachais téacs - Argóinteacht réasúnta shoiléir - An tasc cumarsáide críochnaithe beagnach go hiomlán - Roinnt ábhar neamhábhartha - Gan mórán botúin sa tsainréim teanga	6 – 10	4 – 7
BUN - Ar éigin gur baineadh amach an tasc/na tascanna, nó níor baineadh amach ar chor ar bith iad - Easpa comhleanúnachais téacs - Níl an argóinteacht soiléir i gcónaí, nó tá sí doiléir - Ar éigin go ndearnadh an tasc cumarsáide, nó ní dhearna ar bith é - Cuid mhór ábhar neamhábhartha - Botúin sa tsainréim teanga	0 – 5	0 – 3
Teanga	C. 3 agus 4 15 mharc	C. 5 10 marc
BARR - Raon an-mhaith foclóra, úsáid bainte as focail agus nathanna cuí - Deirí briathra, aimsirí agus aontuithe beagnach i gcónaí ceart - An ghramadach ceart go ginearálta, tuisil beagnach i gcónaí ceart - Níl ach corrbhotún litrithe, leibhéal maith cruinnis i bhfoirmiú focail - An phoncaíocht beagnach i gcónaí ceart - Cumadh beagnach gach abairt ar bhealach soiléir agus loighiciúil, agus an chiall soiléir.	11 – 15	8 – 10
LÁR - Úsáid réasúnta maith bainte as an bhfoclóir, dóthanach agus cuí go ginearálta, úsáideadh roinnt nathanna - Deirí briathra, aimsirí agus aontuithe ceart níos minicí ná a mhalairt - Mionearráidí gramadaí, na tuisil ceart go ginearálta - Ar a laghad leath de na focail litrithe i gceart, corrbhotún le foirmiú focail - Tugadh aird mhaith don phoncaíocht - Cumadh an chuid is mó de na habairtí ar bhealach soiléir agus loighiciúil, agus an chiall soiléir.	6 – 10	4 – 7
BUN - Focloir an-lag, agus d'fhéadfadh focail ón mBéarla a bheith ann, agus trasnaíocht ó chomhréir an Bhéarla, aistriúchán díreach ón mBéarla le braith - An chuid is mó de deirí briathra, aimsirí agus aontuithe mícheart - Drochbhotúin gramadaí, na tuisil mícheart den chuid is mó - An chuid is mó de na focail mílitrithe, foirmiú focail mícheart - Níor tugadh aird mhaith don phoncaíocht - Cumadh an chuid is mó de na habairtí ar bhealach doiléir agus míloighiciúil, agus an chiall doiléir.	0 – 5	0 – 3

Triail Chluastuisceana (100 Marc)

Breathnuithe ginearálta:

1. Glac le múnla ar bith a chuireann an faisnéis atá á lorg in iúl
2. Glac le haimsir nó tuiseal ar bith
3. Mílitríú tromchúiseach – **lúide 2 mharc**

Section A (20 Marks)

Freagair na ceisteanna i **Liotuáinis**.

1. (a) Kada Mindaugas važiuos į Lietuvą? **2 mharc**

- Rudenį
- Rugsėį
- Šeštadienį

- (b) Kelionių agentūra užsakys Mindaugui lėktuvo bilietą. **3 mharc**

- Neteisingai

- (c) Kiek laiko Mindaugas praleis Lietuvoje? **2 mharc**

- Savaitę

2. Parašykite **dvi** detales apie Laisvės alėją. **6 mharc**

Dhá cheann ar bith de:

- Tai pagrindinė gatvė
- Tai pėsčiųjų gatvė
- Viena ilgiausių Europoje
- Beveik 2 km / dviejų kilometrų
- Yra dviračių takas
- Kaunas

3. (a) Parašykite **vieną** detalę apie Nidą. **3 mharc**

• Mažas miestelis	• Pušų miškas
• Prie jūros	• Didelė kopa
• Unikali gamta	• Viena gražiausių vietų Lietuvoje
• Saulės laikrodis	

- (b) Kada ir iš kur Mindaugas išvyks į Nidą? **4 mharc**

- Kada? Pirmadienį 10 val
- Iš kur? Nuo Kauno pilies
- Pirmadienį / 10 val / Kaunas / Pilis

1 mharc

Roinn B (20 marc)

Freagair na ceisteanna i **Liotuáinis**.

1. (a) Kur yra Laikrodžių muziejus? Parašykite **dvi** detales. **4 mharc**

Dhá cheann ar bith de:

- Rytų Europoje
- Klaipėdoje
- Klaipėdos centre
- Liepų gatvėje
- Europoje
- Miesto centre

1 mharc

1 mharc

(b) Skirtingos kultūros laiką suprato vienodai. **3 mharc**

- Neteisingai

2. (a) Kokių laikrodžių yra laikrodžių muziejuje? Parašykite **dvi** detales **4 mharc**

Dhá cheann ar bith de:

• Originalių	• Vandens
• Retų	• Smėlio
• Saulės	• Mechaninių
• Ugnies	

(b) Kiek kainuoja audiogidas? **3 mharc**

- Nemokamas
- Nieko nekainuoja
- Galima naudotis nemokamai
- 0 eurų / už dyką

3. (a) Ką galima rasti muziejaus kieme? Parašykite **vieną** detalę. **3 mharc**

- Saulės laikrodžių parką
- Žaidimų aikšteles / aštuonias žaidimų aikšteles
- Edukacines dirbtuves
- Parką
- Aikštelę
- Dirbtuves

1 mharc

1 mharc

1 mharc

(b) Muziejų galite aplankyti pirmadienį. **3 mharc**

- Neteisingai

Roinn C (21 Marc)

Freagair na ceisteanna i nGaeilge.

1. (a) Cad a chuireann na pancóga prátaí i gcuimhne do Eglé? Tabhair **dhá** shonra. **6 mharc**
- Óige
  - Samhraí
  - A sheanmháthair
  - Amuigh faoin tuath / sráidbhaile
  - Pancóga a seanmháthar
- (b) Bhídís ag ithe pancóga le **2 mharc**
- Subh úll
2. (a) Ainmnigh **dhá** chomhábhar atá sa cháis. **4 mharc**
• Cáis tí • Uachtar géar • Gairleog	• Salann • Síolta cearbhais / cuimín • Gruth
- (b) Cad é an béile a mbíonn cáis ag Jonas leis? **3 mharc**
- Bricfeasta
3. (a) Tá *Šakotis* milis. **3 mharc**
- Fíor
- (b) Itheann Elena *šakotis* ar laethanta saoire traidisiúnta. Ainmnigh lá saoire **amháin**. **3 mharc**
- An Cháisc / Nollaig

Roinn D (22 Marc)

Freagair na ceisteanna i nGaeilge.

1. (a) Cad é náisiúntacht Birutė Galdikas? **4 mharc**
- Liotuánach agus Ceanadach
  - Liotuáinis **2 mharc**
  - Ceanadach **2 mharc**

(b) Tá Birutė Galdikas fós ag obair ar oileán Bhoirneo.

3 mharc

- Fíor

(c) Conas a chabhraíonn Birutė Galdikas le hórang-útain maireachtáil? Tabhair sonraí amháin.

3 mharc

- Bunaigh sí an t-ionad taighde
- Ceannaíonn sí talamh
- Cuireann / fásann sí crainn

2. (a) Cad a mhúin tuismitheoirí Birutė di? Tabhair sonraí amháin. Tabhair sonraí amháin.

3 mharc

- Eolas a bheith aici ar chrainn / plandaí / beacáin
- Mhúin siad di faoi chrainn / plandaí / beacáin
- Crainn / plandaí / beacáin a aithint ó chéile

(b) Luaigh dhá thréith a bhaineann le hórang-útain.

6 mharc

Dhá cheann ar bith de:

- Foighne
- Cineáltas
- Gaois
- Smaoiníonn siad ar rud sula ndéanann siad é
- Éirim
- Níl siad tallannach
- Ní dhéanann siad rud ar bith go gasta
- Measann siad an gcás
- Mothúcháin daoine – smaoineamh / fearg / eagla / grá / an cumas smaoineamh / a bheith feargach / a bheith eaglach / grá a thabhairt.

(c) Cén fáth a mothaíonn Birutė Galdikas chomh báúil sin le hórang-útain?

3 mharc

- Tá siad cosúil le daoine

Roinn E (17 Marc)

Freagair na ceisteanna i nGaeilge.

Mír 1

1. (a) Cathain a fhágfaidh an traein Vilnias? **3 mharc**

- Ar maidin

(b) Cén mhí agus cén dáta ar féidir na ticéid traenach a cheannach dóibh? **4 mharc**

- Mí: Mí na Nollag
- Dáta: 18ú

Mír 2

2. (a) Cad atá speisialta faoin rás seo? Tabhair **dhá** shonra. **6 mharc**

Dhá cheann ar bith de:

- Tá sé beartaithe go hiomlán do phléisiúr
- Pléisiúr atá ann, ní dhíróinn sé ar thorthaí
- Déantar san oíche é
- Bíonn níos mó ná míle rannpháirtí ann
- Fad 2 chiliméadar le peataí
- Déantar ar rianta soilsithe é

(b) Tabhair sonra **amháin** faoi na daoine a bheidh páirteach ann. **4 mharc**

Ceann ar bith de:

- Chaith siad éadaí lonracha / beodhearga
- Las siad na soilse
- Bhí peataí páirteach ann

AGUISÍN 1

Scéim Mharcála Mhionathruithe

Cuirtear **scéim mharcála mhionathraithe** i bhfeidhm ar an obair a chuireann iarrthóirí isteach ar deonaíodh ceann amháin nó níos mó de na socruithe seo a leanas dóibh:

- Úsáid gairis taifeadta ar bhonn deacracht foghlama
- Úsáid gairis taifeadta ar bhonn deacracht fhisiciúil
- Úsáid próiseálaí focal guthbheoite
- Úsáid próiseálaí focal ar bhonn deacracht foghlama amháin (ríomhaire a bhfuil an seiceálaí litrithe agus gramadaí cumasaithe / díchumasaithe
- Úsáid scríobhaí
- Tarscaoileadh maidir le litriú agus gramadach

Maidir le Scrúdú na hArdteistiméireachta **Ardleibhéil** na Liotuáinise, ciallaíonn sé seo nach ngearrtar pionós ar earráidí litrithe agus i ngnéithe áirithe gramadaí mar chásanna míchearta agus réimnithe. Ní mór do na freagraí, mar sin féin, a bheith intuigthe le go mbronnfar na marcanna ar fad.

Scríobhfaidh an scrúdaitheoir SMM i bhFeidhm ar éadan na scripte.

Litriú agus aicinn mhíchearta: ná cuir líne faoi fhocail nach bhfuil litrithe i gceart, ná faoi fhocail ina bhfuil aicinn ar lár / aicinn mhíchearta, fiú má chuireann sé as d'fhuaimniú an fhocail.

Gramadach: Is féidir na gnéithe gramadaí nach ngearrfar pionós orthu a mheas ach a shamhlú go bhfuil an freagra á chloisteáil agat mar thaifeadadh. Is ar dhearmad a thabharfaidh an chluas faoi deara amháin is cóir pionós a ghearradh.

AGUISÍN 2

SCRIPT CD

Roinn A

Mír 1:

Mindaugas: Laba diena. Ar čia kelionių agentūra?

Agentūros darbuotoja: Sveiki. Taip. Kuo galiu padėti?

Mindaugas: Rudenį su trimis draugais iš Airijos atvykstu į Lietuvą. Mama rekomendavo su jumis susisiekti.

Agentūros darbuotoja: Malonu. Ar reikia užsakyti lėktuvo bilietus ir viešbutį? O gal suplanuoti kelionę po Lietuvą?

Mindaugas: Bilietus jau turime, bet viešbučio ir kelionės tikrai reikėtų.

Agentūros darbuotoja: Supratau. Kada atvykstate?

Mindaugas: Rugsėjo mėnesį.

Agentūros darbuotoja: Kiek laiko būsite?

Mindaugas: Savaitę. Šeštadienį atskrisime iš Dublino į Kauną ir išvyksime iš ten pat.

Mír 2

Agentūros darbuotoja: Tuomet rekomenduoju pažintinę kelionę: dvi dienos Kaune, o likusios – prie jūros.

Mindaugas: O kas įdomaus Kaune?

Agentūros darbuotoja: Siūlau pradėti nuo Laisvės alėjos. Tai pagrindinė miesto pėsčiųjų gatvė. Viena ilgiausių Europoje, beveik dviejų kilometrų. Be to, turime nuostabų dviračių taką.

Mindaugas: Tikrai?! Mes su draugais labai mėgstame keliauti dviračiais!

Agentūros darbuotoja: Kaip tik turime ekskursiją dviračiais su gidu. Jis parodys įdomiausias vietas ir papasakos miesto istoriją.

Mír 3

Mindaugas: Tvarkoj. O ką veiksime prie jūros?

Agentūros darbuotoja: Siūlau aplankyti nedidelį miestelį – Nidą. Tai viena gražiausių vietų Lietuvoje.

Mindaugas: Skamba gerai. Pats nesu ten buvęs.

Agentūros darbuotoja: Tikrai nesigailėsite! Nidoje unikali gamta – didžiulė smėlio kopą, pušų miškas, saulės laikrodis.

Mindaugas: Gerai. Man viskas tinka.

Agentūros darbuotoja: Tuomet planuokime, kad savaitgalį praleisite Kaune. Užsakysiu viešbutį dviem naktim. Na o pirmadienį autobusas jus nuves į Nidą. Išvyksime 10 valandą nuo Kauno pilies.

Mindaugas: Dėkui. Kiek tai kainuos?

Agentūros darbuotoja: Minutėlę..... Penkis šimtus trisdešimt šešis eurus.

Mindaugas: Gerai.

Agentūros darbuotoja: Tuomet sąskaitos numerį ir kitą informaciją atsiųsiu elektroniniu paštu.

Mindaugas: Puiku. Labai jums ačiū!

Agentūros darbuotoja: Malonu padėti. Iki.

Roinn B

Mír 1

Ar žinote kur yra vienintelis laikrodžių muziejus Rytų Europoje? Klaipėdoje, miesto centre, Liepų gatvėje. Mūsų muziejuje sužinosite: kas yra laikas, kaip jį pažinti, kaip jį skaičiuoti? Į šiuos klausimus žmonės ieškojo atsakymų nuo seniausių laikų. Aplankę muziejų įsitikinsite, kad skaičiuoti laiką – reiškia jį suprasti. Įvairiose kultūrose laikas buvo aiškinamas skirtingai, o vieninga laiko skaičiavimo sistema atsirado tik devyniolikto amžiaus.

Mír 2

Vos tik praversite muziejaus duris jus pasitiks laikrodžių tikslėjimas. Muziejuje yra daugiau nei 400 originalių ir retų laikrodžių – saulės, ugnies, vandens, smėlio ir mechaninių laikrodžių. Laikrodžių muziejuje ne tik susipažinsite su laikrodžių istorija, bet ir pamatysite kaip atrodė laikrodininko dirbtuvė. Be to, kiekvienas čia atvykęs, galės nemokamai naudotis audiogidu lietuvių, anglų arba gestų kalbomis.

Mír 3

Muziejaus kieme kviečiame pasivaikščioti po saulės laikrodžių parką. Šiame parke įrengtos aštuonios žaidimų aikštelės. Žaidimai jus nukels į laiko pasaulį. Edukacinių dirbtuvių metu galėsite pasigaminti laikrodį ir suprasti kaip veikia jūsų biologinis laikrodis.

Laukiame jūsų laikrodžių muziejuje kiekvieną savaitės dieną, išskyrus pirmadienį nuo 10 iki 18 valandos.

Roinn C

Mír 1

Lietuviai visada mėgo ne tik patys sočiai pavalgyti, bet ir svečius pavaišinti. Klausime gyventojų, koks mėgstamiausias jų patiekalas?

Mano vardas – Eglė. Labiausiai mėgstu bulvinius blynus. Galėčiau juos valgyti kiekvieną dieną! Blynai man primena vaikystę, kai vasaras leisdavau pas močiutę kaime. Močiutė blynus kepdavo iš šviežių bulvių. Jie būdavo apskrudę ir traškūs. Blynus valgydavome su varškės padažu, su spirgučiais arba su obuoliene.

Mír 2

Aš – Jonas. O ant mano stalo visada rasite varškės sūrio. Sūrį gaminu pats. Varškę sumaišau su druska, grietine, kartais įdedu kmynų arba česnako. Varškės sūrį valgau pusryčiams su juoda duona ir sviestu, o kai noriu ko nors saldaus – suvalgau gabaliuką sūrio su medumi.

Esu Elena. Man pats skaniausias saldumynas yra šakotis. Jo pavadinimas kilęs iš lietuviško žodžio „šaka“, nes pyrago forma primena medį. Šakočius kepė dar mano seneliai. Iš jų ir perėmiau šią tradiciją. Tik iškepti jį labai sunku. Nors darbo ir daug, bet Velykų ir Kalėdų be šakočio neįsivaizduoju.

Roinn D

Mír 1

Birutė Marija Galdikas – lietuvių ir kanadiečių kilmės antropologė, gamtosaugininkė. Mokslininkė savo gyvenimą paskyrė orangutanų tyrinėjimams bei apsaugai. Šiomet ji lankosi Lietuvoje.

Birute, papasakokite apie savo mokslinę veiką?

Tyrinėju orangutanus. Tai žmoginės beždžionės, kurios pamažu nyksta. 1971 metais Indonezijoje, Borneo saloje įkūriau pirmąjį orangutanų stebėjimo centrą ir ten dirbu iki šiol.

Didžiausias pavojus orangutanams – medžių kirtimas. Šios beždžionės yra priklausomos nuo miško – jos gyvena medžiuose ir valgo jų vaisius. Todėl su vietiniais gyventojais perkame žemes ir sodiname medžius ten, kur gyvena orangutanai.

Mír 2

Ką jums reiškia Lietuva?

Kai buvau maža, lankiau lietuvišką mokyklą. Ten mokiausi apie Lietuvą ir sužinojau, koks svarbus lietuviams yra miškas. Todėl man Lietuva ir reiškia – meilę miškui. Miške su tėvais praleisdavome kiekvieną savaitgalį. Tai jie mane išmokė pažinti medžius, augalus bei grybus. Tai gražiausi vaikystės prisiminimai!

O ko galima pasimokyti iš orangutanų?

Kantrybės. Man labai patinka, kad jie nėra impulsyvūs. Nieko greitai nedaro, apie viską gerai pagalvoja, įvertina situaciją ir tik tada veikia. Be to, orangutanai kaip ir mes – jie irgi pyksta, bijo, myli. Jie panašūs į žmones, todėl man tokie artimi.

Roinn E

Mír 1

Lietuvos Geležinkeliai aktyviai ruošiasi naujo tarptautinio maršruto Vilnius-Ryga startui. Tiesioginiai traukiniai važiuos kasdien – traukinys iš Vilniaus išvyks ryte, o iš Rygos – po pietų. Bilietus galima įsigyti nuo šiandien, gruodžio 18 dienos. Standartinis traukinio bilietas tarp sostinių kainuos 24 eurus. Klientai galės rinktis keliones ekonomine arba pirma klase.

Mír 2

Negali miegoti – junkis bėgioti! Praėjusį penktadienį Kaune vyko naktinis bėgimas. Organizatoriai sako, kad Lietuvoje labai trūksta bėgimų tiesiog malonumui. Dauguma jų orientuoti į sportinius rezultatus. Gal dėl to į naktinį bėgimą susirinko net virš tūkstančio žmonių! Bėgikai buvo apsirengę ryškiais drabužiais, pasipuošę šviečiančiomis lemputėmis ir bėgo apšviestais takeliais. O dviejų kilometrų rungtyje buvo laukiami ne tik bėgikai, bet ir jų keturkojai augintiniai.

Coimisiún na Scrúduithe Stáit

Marcanna Breise as ucht freagairt trí Ghaeilge

Léiríonn an tábla thíos an méid marcanna breise ba chóir a bhronnadh ar iarrthóirí a ghnóthaíonn níos mó ná 75% d'iomlán na marcanna.

N.B. Ba chóir marcanna de réir an ghnáthrata a bhronnadh ar iarrthóirí nach ghnóthaíonn níos mó ná 75% d'iomlán na marcanna don scrúdú. Ba chóir freisin an marc bónais sin **a shlánú síos**.

Tábla 280 @ 5%

Bain úsáid as an tábla seo i gcás na n-ábhar a bhfuil 280 marc san iomlán ag gabháil leo agus inarb é 5% gnáthrata an bhónais.

Bain úsáid as an ngnáthrata i gcás 210 marc agus faoina bhun sin. Os cionn an mharc sin, féach an tábla thíos.

Bunmharc	Marc Bónais
211 - 213	10
214 - 220	9
221 - 226	8
227 - 233	7
234 - 240	6
241 - 246	5

Bunmharc	Marc Bónais
247 - 253	4
254 - 260	3
261 - 266	2
267 - 273	1
274 - 280	0

